

DUCHOVNÉ OZVENY

ročník VIII.

Marec 2005

číslo 3

Mesačník farnosti sv. Martina z Tours - Suchá nad Parnou, Košolná, Zvončín

Nemám čas!

Na stretnutí birmovancov sme rozoberali príbeh posadnutého človeka z Gerazy. Človeka, ktorého nedokázali zviazať ani reťazami, ktorý býval na odľahlých miestach a na cintorínoch. Birmovanci mali premýšľať nad tým, čím bývame posadnutí my, ľudia dnešnej doby. V jednej skupine to vychádzalo tak, že sa najčastejšie opakovalo: posadnutý tým, že nemám čas. Čas na premýšľanie, na stretnutie s ľuďmi, na počúvanie, na modlitbu, na omšu... Ťažko povedať, nakoľko deti hovorili o sebe, nakoľko vkladali do úst posadnutého slová, ktoré počúvajú okolo seba.

Birmovanci pre mňa priniesli nový pohľad a novú inšpiráciu na premýšľanie. Nie je niekedy náš nedostatok času ako posadnutosť?

Nerád by som obvinil seba a i ostatných ľudí, že nemať čas je vždy posadnutosť. Ale niekedy to tak možno aj je. Pre mňa sa to spája ešte s myšlienkou, že ten posadnutý vyzeral ako sebestačný, ako silnejší, ako ten, kto nepotrebuje ľudí ani bežný spôsob života.... Nie je to podobné s nami?

Ak by čo len kúsok z toho bolo pravdou, nech by čo len niekedy nedostatok času pripomínal priamo posadnutosť, nie je potom čas pôstu ponukou na to, aby sme sa z toho skúsili oslobodiť? Nie je príležitosťou zastaviť sa?

Pri posadnutom z Gerazy nechal Ježiš démonov, aby sa utopili.

Chcel by som popriať všetkým, ktorým na tom záleží, aby sa utopili všetky chvíle, kedy nemáme čas nie preto, že ho nemáme, ale preto, že sme myslou niekde mimo. Aby sa také chvíle utopili v mori záujmu, ochoty počúvať, pokoja, radosti a otvorenosti... Potom určite bude čas pôstu časom ozdravovania.

Peter Cibira

Dominus flevit

Keď Ježiš poslednýkrát prichádzal do Jeruzalema, zastal na Olivovej hore. Keď sa priblížil a zazrel mesto, plakal nad ním a hovoril: „Kiež by si aj ty v tento deň spoznalo, čo ti prináša pokoj! Ale teraz je to skryté tvojimi očami.“ (Lk 19, 41-42).

Už viackrát som sa zamýšľala nad tým, čo asi Ježiš cítil, čo prežíval v tej chvíli a čo mu spôsobilo slzy. Možno to bola ľútosť nad tým, že vedel, chcel a mohol ľuďom pomôcť, mohol im priniesť pokoj a radosť, ten pravý pokoj, ale oni ešte nechápali a neprijali ho. Alebo drvivá väčšina z nich. Preto ich čakala cesta bolesti, súženia, tápania. Na tom mieste dnes stojí kaplnka nazvaná Dominus flevit – Pán zaplakal.

Krátko na to nasledovali udalosti, ktoré my už dnes poznáme. Jeho súd, bolestná krížová cesta a smrť na kríži. Ale za tým všetkým víťazné zmŕtvychvstanie a vykúpenie našich hriechov. A naša nádej na večný život a Jeho pokoj, ktorý nám zanechal a dal. A najmä prikázanie lásky, ktoré sa snažil do nás vštepiť.

Práve prežívame pôstne obdobie pred blížiacimi sa veľkonočnými sviatkami. Tieto udalosti si teraz viac pripomíname a hlbšie o nich uvažujeme. Kladiem si otázku, keby sa Ježiš teraz k nám priblížil, čo by tu našiel a koho by tu stretol. Myslím, že aj po historickej skúsenosti Jeho zmŕtvychvstania je na svete a medzi ľuďmi toľko nepravosti, sebeckta a ľahostajnosti, že by možno znova zaplakal. Ale akosi cítim, že by sa aj veľmi potešil. Že by medzi nami stretol mnoho ľudí, ktorí sa úprimne snažia žiť podľa Jeho príkladu a učenia. Ktorí mu zostávajú verní v každej situácii. V čase ťažkých životných skúšok, v normálnom bežnom živote aj v čase úspechov.

A.B.

Apoštolát modlitby na mesiac marec:

- **Všeobecný:** Aby vlády všetkých štátov vo svojich rozhodnutiach a rozvojových plánoch vždy pamätali na chudobných, na ľudí žijúcich na okraji spoločnosti a na utláčaných.
- **Misijný:** Aby si každá miestna cirkev uvedomovala stále rastúcu potrebu vychovávať svätých kresťanov schopných odpovedať na výzvy novej evanjelizácie.
- **Úmysel KBS:** Všemohúci Boh krmil Izraelitov mannou na púšti a voviedol ich do Zaslúbennej zeme. Manna sa stala predobrazom Eucharistie. Eucharistia nás vedie do Božieho Kráľovstva. Rada ju, podľa možnosti, každý deň, prijímajme.

Okamih detí

Modlime sa spoločne s deťmi

Ak sa učíme akýkoľvek cudzí jazyk a chceme sa ním dohovoriť, tak sa musíme zapájať do rozhovorov, inak sa ho nenaúčime. No, aby sme sa mohli s druhými rozprávať v ich rodnom jazyku, potrebujeme sa cvičiť - učiť sa cudzie slovíčka a gramatiku.

Tak je to aj s modlitbou. Aby sa človek naučil dobre modliť, musí sa modliť aj s druhými. Aby sa mohol modliť s druhými, musí sa aj sám osobne modliť. Osobná modlitba je podmienkou pre spoločnú modlitbu a spoločná modlitba pomáha človekovi modliť sa osobne. Ten, kto by sa modlil iba vtedy, keď je s druhými, nemohol by rásť v modlitbe. A tomu, kto sa nezapája do modlitby s druhými, v jeho samote a oddelenosti hrozí nebezpečenstvo, že sa nikdy nenaúči dobre modliť.

Prvé modlitbové spoločenstvo je rodina. Rodičia sa musia modliť s deťmi a deti s rodičmi. Tak, ako nie je možné predstaviť si rodinu, v ktorej sa nerozpráva, tak nie je možné predstaviť si kresťanskú rodinu bez spoločnej modlitby. To je rovnako dôležité pre rodičov i pre deti. Matka Terézia hovorila: „Rodina, ktorá sa modlí, zostane spolu a rodina, ktorá zostane spolu, rastie v láske!“

Z výchovného hľadiska je pre deti dôležité vidieť, ako sa rodičia modlia a ako sa s nimi učia modliť. Uvedomujeme si, že existujú stupne vo vývoji dieťaťa. Od útleho veku dieťa pokladá svojho otca za najmúdrejšieho a najsilnejšieho človeka na svete. A to je dobré pre vývoj dieťaťa. Keď dieťa vidí svojho otca zopínať ruky k modlitbe, dokáže pochopiť, aj keď si to neuvedomuje, že existuje Nieкто väčší a mocnejší, múdrejší a spravodlivejší ako jeho otec. Takto sa srdce a duša dieťaťa otvárajú pre nadprirodzenú skúsenosť a dieťa je uschopňované na stretnutie s Bohom Otcom, ktorý je všemohúci a prevyšuje každé ľudské stvorenie. V rodine je nadmieru dôležité, aby sa otec i matka pravidelne modlili s deťmi a aby bol otec v modlitbe aktívny. Ak sa rodičia spoločne nemodlia a nemodlia sa ani so svojimi deťmi, nemožno očakávať, že sa deti začnú modliť. Preto, ak dnes počujeme, že mladí sa nechcú modliť, ide o smutný ukazovateľ toho, že rodičia zlyhali v modlitbovom živote. Počas rastu dieťaťa sa prejavuje kríza modlitby, čo je úplne normálne, pretože krízy rastu sú situácie, v ktorých sa dieťa musí rozhodnúť pre osobnú modlitbu a osobné stretnutie s Bohom. Krízy môžu pretrvávajúť aj dlhší čas, ale tam, kde sa rodičia modlia spoločne s deťmi, tam aj deti prekonajú každú krízu a vyjdú z nej ako zrelší veriaci. Každá rodina a v každej dobe sa musí modliť spoločne, nezávisle od veku detí. Deti rozumejú veciam a udalostiam a cítia i prežívajú rodinnú situáciu, dokonca už pred narodením. Aj keď nechápú, čo sa deje, aj keď sú niekedy nepokojné počas modlitby, treba ich priúčať k úcte v čase modlitby.

Ten, kto sa modlí v rodine, ten sa ľahko zapojí i do modlitbového spoločenstva. Modlitbové spoločenstvo je potrebné na rast viery dieťaťa. Bolo by zvlášť nebezpečné, keby rodičia znemožnili deťom stretávať sa so svojimi

priateľmi a rovesníkmi mimo domu, v modlitbovom spoločenstve vo farnosti. Tým by prekazili pravý duchovný rast dieťaťa a znemožnili jeho vstup do života. Z výchovného hľadiska vo veciach viery dieťaťa je nebezpečné, ak sa nezapája do modlitbových spoločenstiev detí a mládeže mimo svojej rodiny. Rodičia, stretávajú sa pri modlitbe so svojimi deťmi.

Slavko Barbarić, OFM
prevzaté z Rodinného spoločenstva

Modlitby detí

Milý Bože, chcem Ti napísať, ale nepoznám Tvoju adresu. V škole sa mi vysmieávajú, že neviem povedať „r“. Ráčkujem. Pomôž mi, prosím Ťa.

Lukáš, 10 rokov

Dnes môjho ocka prepustili z práce. Pomôž mu, prosím Ťa, Bože, nájsť novú prácu, aby sme mali tak ako doteraz dosť chlebaka. Sestra Majka a brat Ivko z toho ešte nemajú rozum, ale mamka je smutná a ocko je nervózny. Aj u vás doma máte také starosti?

Janko, 8 rokov

Milý Bože, Ty si vždy dokázal poslúchnuť svoju mamu? Mne sa to vždy nepodarí, iba niekedy. A mama ma vyhreší a sme smutní obaja.

Roman, 8 rokov

Mama a ocko mi o Tebe rozprávajú každý deň. Ráno i večer, keď sa spolu modlíme. My traja, lebo braček Peťko je iba bábo. Až vyrastie a nebude sa už pocikávať do plienok, budem sa s ním hrať a kúpim mu nákladniak, ktorý sa páči aj mne. Ďakujem Ti za rodičov.

Lucia, 10 rokov

MUDr. Max Kašparů v jednom z rozhovorov pre Katolícky týždenník povedal, že rodičia by sa mali modliť s dieťaťom už vo chvíli jeho počatia. Odporúča, najmä matkám, aby sa modlili s dieťaťom dvojakým spôsobom. **Za dieťa a s dieťaťom. Za svoje počaté dieťa, ale i s ním, s dieťaťom ktoré rastie v jej materskom lone.** Napríklad za otecka. Takáto modlitba prehĺbuje vzťah matky a plodu a má svoj psychologický význam i z medicínskeho hľadiska. Po narodení dieťaťa je vhodné začať sa s dieťaťom modliť už od útleho veku. Obsah a forma modlitby by sa mali prispôbiť veku dieťaťa. Predškolační sa dokážu naučiť modlitbu Otčenáš a Zdravas', Mária, no dokážu vyjadriť svoje pocity k Bohu aj vlastnými slovami. Tak si dieťa najlepšie buduje osobný vzťah k Bohu. Večer je vhodné dieťa učiť odprosiť Boha za previnenia počas dňa, aby sa s čistým srdiečkom ukladalo na spánok.

Prevzaté z časopisu
Rodinné spoločenstvo január - február 2005

Len jedna vec je cenná na svete: aby človek strávil život v pravde a spravodlivosti.

Marcus Aurelius.

„SUCHOVANKA“ v Bratislave

Každoročne sa v Bratislave v priestoroch Incheby koná Medzinárodný veľtrh cestovného ruchu. A pravidelne sa tohto podujatia zúčastňuje aj naša obec v rámci Malokarpatského regiónu. Výstava trvá spravidla 4 dni a tento rok prispela k jej obohateniu naša dychová hudba Suchovanka pod vedením Ing. Rastislava Fridricha. V sobotu

22. januára ľudové piesne v jej podaní prilákali k stánku Malokarpatského regiónu veľa návštevníkov. Tí si zaspievali, zatancovali a obdivovali kroje dievčat zo suchovského speváckeho zboru, ktoré s dychovkou spievali. Uprostred bežných povinností bola táto akcia pre všetkých príjemným rozptýlením a prispela k načerpaniu síl a energie do nového týždňa.

H.T.

Pozvanie od primátora dostali naše redaktorky

Tento rok sa konal 7. ročník celoslovenskej súťaže „O cenu Slovenského učeného tovarišstva.“ Jej organizátorom je Literárny klub Bernolák. Viacerí by sme o tejto súťaži ani netušili, keby sa jej tento rok nezúčastnili 2 naše redaktorky Duchovných ozvien - Mgr. Gabika Spustová a Miladka Krajáčová. Do súťaže sa zapojilo 83 autorov. Ceny pre víťazov udeľovali dve poroty. Hlavná v zložení Teodor Križka, Zlatica Matláková a Jozef Brunclík, ktorá medzi víťazov zaradila v kategórii poézie začiatočníkov Gabiku Spustovú a porota Spoločnosti priateľov umeleckého slova v Trnave udelila Čestné uznanie Miladke Krajáčovej taktiež v kategórii poézie začiatočníkov. Obe autorky boli pozvané v piatok 11. februára na radnicu, kde ich prijal spolu

s ostatnými primátor mesta Trnava Ing. Bošnják. Host'om podujatia bol i skvelý a napriek svojmu veku stále mladý medailér Wiliam Schiffer pochádzajúci zo Zvončína.

Slávnosť pokračovala pri pomníku Antona Bernoláka, kde mu svojim spevom vzdala hold Cantica Nova pod vedením dirigenta PaeDr. Gabriela Kalapoša a kde účastníci položili k pomníku veniec vďaky.

Po slávnostnom obede odovzdali organizátori, porota a pán primátor oceneným okrem cien, prémie a čestných uznaní aj poďakovanie za pokračovanie v Bernolákom začatom diele.

Na záver ceremoniálu, ktorý sprevádzala kamera MTT, sa všetci, ktorí chcú vo svojej tvorivosti stále rásť, zúčastnili odborného seminára o písanom umeleckom slove. Obidvom našim redaktorkám srdečne blahoželáme.

Redakčná rada D.O.
foto: redakcia D.O.

Učíme sa navzájom

Už od jesene roku 2004 si okoloidúci popri areáli Základnej školy s materskou školou v Suchej nad Parnou s udivením a možno i s nevoľou začali všimnúť nebyvalý ruch okolo výrubu stromov rastúcich po dlhé roky v priestoroch od kostola až pod školskú jedáleň. Tých stromov, ktoré navonok vyzerali ešte veľmi dobre a ľudské oči laika na nich nevideli žiadne príznaky, pre ktoré by ich bolo nutné vyrúbať.

Nie, nebolo to svojvoľné a nerozvážne rozhodnutie skupinky ľudí. Išlo o realizáciu starostlivo vypracovaného projektu Phare CBC MP „Učíme sa navzájom“. Tento projekt nadviaže už na predošlé aktivity, ktoré sa v rámci zlepšenia a skrášlenia životného prostredia v obci Suchá nad Parnou už zrealizovali v minulých obdobiach. Spomeniem aspoň jeden:

Základná škola sa zapojila do Environmentálnej kampane OSN (UNEP), ktorá prebiehala v rokoch 2001 až 2003 a realizovala sa v troch etapách – Lesy pre budúcnosť, Voda pre život, Odpady a ich recyklácia. Na základe uvedených aktivít boli žiaci ZŠ ako jediní účastníci zo Slovenska vybraní na Detskú environmentálnu konferenciu, ktorá sa konala 21. až 25. mája 2002 vo Victorii v Kanade. Žiaci svojimi projektmi dôstojne reprezentovali nielen svoju školu, obec, ale aj celé Slovensko.

Dovoľte mi v stručnosti predstaviť vám projekt „Učíme sa navzájom“. Je zameraný na oblasť životného prostredia. Krédom projektu je zaktivovať žiakov k starostlivosti o ochranu životného prostredia, cez nich následne pôsobiť aj na aktiváciu ich blízkych, najmä rodičov, súrodencov a pod. Projekt si stanovil tri východiskové ciele: zriadenie ekolaboratória, ekocentra a náučného chodníka. Jeho tvorcami sú Základná škola s MŠ v Suchej nad Parnou, Obecný úrad v Suchej nad Parnou a Poľovnícky zväz Zelený háj v Suchej

nad Parnou. Odborným garant celého projektu je Ústav krajinskej ekológie Slovenskej akadémie vied v Bratislave.

Ekolaboratórium bude slúžiť hlavne žiakom a pedagógom školy. Naším cieľom je vytvoriť učebňu priamo v prírode. V prvej fáze po výrube už spomínaných stromov a následnej úprave terénu budú do záhrady školy postupne vysadené nové stromy a kroviný typické pre tento región, o ktoré sa žiaci budú nielen starať, ale ich aj na prvouke, prírodovede či prírodopise spoznávať pomocou osadených malých panelov s ich popisom. V druhej fáze pribudnú nové prístroje určené pre výučbu krajinnokoekologických procesov prebiehajúcich v prírode, ich pochopenie a monitorovanie. Pod dohľadom pedagógov s nimi budú pracovať naši žiaci na hodinách zemepisu, chémie, fyziky či iných predmetoch.

Náučný chodník, ktorý vyrastie pod rukami členov Poľovníckeho zväzu Zelený háj, bude prezentovať zaujímavosti obce Suchá nad Parnou a jej okolia, a to nielen prírodné, ale aj kultúrno-historické. Bude však poukazovať i na negatívne vplyvy obyvateľstva v danom prostredí, z ktorých by sme sa mali poučiť a naprávať ich.

Ekocentrum bude základným vstupom do Náučného chodníka. Táto stála expozícia umiestnená v knižnici Obecného úradu v Suchej nad Parnou vám poskytne informácie o samotnom náučnom chodníku a bude slúžiť ako výchovno-poradenské centrum.

Všetci aktéri a realizátori tohto nášho nového projektu sme presvedčení, že nemalou mierou prispejeme k záujmu, aktivizácii a zvýšenej angažovanosti veľmi citlivej a najviac formovateľnej vrstvy obyvateľstva – detí a mládeže v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia. Taktiež i obyvateľov obce, ktorí budú zapojení aktívne do realizácie projektu alebo pasívne ako návštevníci prírodného environmentálneho laboratória.

Mgr. Ivana Smahelová

Veľká noc klope na dvere

Keďže skutočná zima, teda zima so snehom a ľadom, metelicou a závejmi prišla až po Vianociach, ešte stále nám kraj zdobí sneh, ktorý namaľoval všetko bielou farbou. Keď sa začiatkom januára stupienok teplomera vyšplhal až na +10°C, málokto čakal, že ešte príde taká studená zima. V jednu februárovú sobotu sa príroda premenila na krásy jednej ruskej rozprávky. Cencúle na stromoch hrkotali ako hrkálky a svojim leskom pripomínali žiarovky. Mráz stále štípe, hoci my už očakávame najväčší kresťanský sviatok – Veľkú noc. Prežívame 40-dňové obdobie pôstu, kedy konáme pokánie a prežívame duchovnú obnovu. Začal na Popolcovú stredú. Popol, ktorým kňaz značí čelá veriacich, je pripravený z ratolestí, ktoré boli požehnané na Kvetnú nedeľu predchádzajúceho roka. Značenie popolom je znak kajúcnosti, uznávame, že sa potrebujeme zmeniť k lepšiemu, a to sa dá len s Božou pomocou. Veľký týždeň sa začína Kvetnou nedeľou. Pripomíname si ňou slávnostný vstup Ježiša do Jeruzalema, kde prežil posledný týždeň života na zemi. Ľudia ho vítali s ratolesťami, preto sú symbolom tohto dňa. Zelený štvrtok je pamiatkou Poslednej večere, keď Pán Ježiš ustanovil sviatosť Oltárnu a sviatosť kňazstva. Tajomným spôsobom vopred sprítomnil svoju obeť na kríži. Svoje telo a krv obetoval nebeskému Otcovi za nás a ponúkol ich ľuďom ako duchovný pokrm a nápoj. Pán Ježiš svojou obeťou uzavrel novú a večnú zmluvu medzi Bohom a ľuďmi. Hlavným záväzkom svätej zmluvy pre nás je láska k Bohu

a ku všetkým ľuďom. Pán Ježiš ju pri večeri vyhlásil za nové prikázanie: „Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa navzájom milovali, ako som ja miloval vás!“ V ten večer Judáš zradil Ježiša, priviedol vojakov do Getsemanskej záhrady, tí ho zajali a priviedli pred židovskú veľradu. Tá ho odsúdila na smrť, pretože sa im nepáčilo, že sa vydáva za Božieho Syna, za Kráľa. Odsúdili ho na trest smrti ukrižovaním, potvrdiť to však musel rímsky miestodržiteľ Pilát. Ten dal Ježiša najprv zbičovať, korunovať trním. Nechcel ho odsúdiť na smrť. Stalo sa tak až na veľké naliehanie židovských zákonníkov a veľkňazov. Ukrižovali ho na Golgote, kde po troch hodinách bolesti zomrel. Ukázali sa zvláštne znamenia. Slnko sa ztmelo, nastalo zemetrasenie, mŕtvi vstávali z hrobov, chrámová opona sa roztrhla napoly. Toto malo ľuďom dosvedčiť, že na kríži nezomrel obyčajný človek. Veľký piatok teda znamená odchod Ježiša k nebeskému Otcovi. Na Bielu Sobotu je vystavená Sviatosť Oltárna v monštrancii, Ježiš je tam prítomný tajomným spôsobom. Veľkonočná vigília je očakávaním Pánovho zmŕtvychvstania, je už omšou Veľkonočnej nedele. Má štyri časti – obrad svetla, liturgiu slova, liturgiu krstu a slávnosť vzkriesenia. Na Bielu Sobotu po západe slnka začína Veľkonočné obdobie, ktoré trvá päťdesiat dní. Znakom tohto obdobia je radostný spev ALELUJA. Do veľkonočného obdobia patria ešte dva dôležité sviatky – Nanebovstúpenie Pána a Zoslanie Ducha Svätého – Turíce, ale o tom už nabudúce.

M.K.

Naše korene VII.

Myšlienky, omyly a tragédie 14 - 15.st.

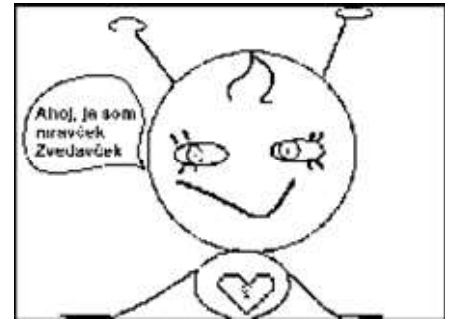
Štrnásť a pätnásť storočie. Aké bolo? Francúzsky kráľ Filip IV. spôsobí na 70 rokov Avignonské zajatie pápežov (od r. 1309) a vyhubí rád Templárov. Do roka po tom však zomrie. Medzi Francúzskom a Anglickom zúri storočná vojna (1337-1453), ktorú pomôže vyhrať mladá krehká dievčina Jana z Arku. Je to obdobie rytierov a hrdinstiev, vojen a moru, ale i zmien a objavov, obdobie protestov proti cirkvi, ale i obdobie veľkých svätcov. V Čechách vzniká Karlova univerzita (r.1348), ktorú založil múdry, piatimi jazykmi hovoriaci český kráľ a neskôr cisár Karol IV. Musel však čeliť aj problému, ktorý zachvátil celú Európu - moru. Čierny a pľúcny mor, ktorý prenášali vďaka premnoženým potkanom blchy, kosil ľudí ako stebľá trávy. Kosil ich viac, ako pred sto rokmi krutí Tatári (1241-1242), po nich hladomor a aby toho nebolo málo - lúpežníci. Schyluje sa k schizme. Na pápežský stolec boli zvolení dvaja a neskôr dokonca traja pápeži (1378). Následkom týchto nepokojov sa vo feudálnej Cirkvi začínajú rodiť myšlienky na zmenu - Husitské hnutie. Po upálení Jána Husa (1415) začali vyvolávať rozsiahle nepokoje husiti. Husiti v tzv. spanilých jazdách dobyli viacero slovenských miest. Aj Trnavu. Kráľ Žigmund Luxemburský sa ich snažil poraziť. Nakoniec však v bitke pri Lipanoch (1434) porazili husiti husitov. Problémom pre mnohých zostáva problém cirkevného súdu - inkvizície. Nezabúdajme však, aká doba to bola. Trest smrti mohol udeliť len kráľ, na základe vyšetrovania. Bola to doba všeobecne tvrdá, zapríčinená všetkými udalosťami, ktoré sa cez ňu prevalili. Ale nie všetci, ktorí videli, že cirkev treba obrodiť, to robili mečom. Od 12. st. tu bola veľká túžba po obnove myšlienok a sídc - sv. František, Dominik, Bernard, Katarína Sienská, Albert Veľký, Tomáš Akvinský a iní, ktorých múdrosť a myšlienky si vážime dodnes, prispeli k rozvoju ducha i viery. Vznikali farské, kláštorne, katedrálne školy a univerzity. V Európe vznikol vďaka J. Gutenbergovi geniálny objav - knihtač (1450), ktorý rozvoju univerzít dodal krídla. Návrat k múdrosti a umeniu antiky zrodil renesanciu. Pohľad smerom k človeku a prírode porodil myšlienky huma-

nizmu. Novými objavmi pobúril ľudstvo Mikuláš Koperník. Leonardo da Vinci (1452 -1519) oslňuje svojou genialitou. V Bratislave kráľ Matej Huňady, zvaný Korvín založil Univerzitu Istropolitanu (1467). Kráľ Matej bojoval za poriadok v Uhorsku aj svojou armádou zvanou čierny pluk, na ktorý potreboval veľa peňazí a tak zaviedol nové dane. Musel čeliť novému nepriateľovi - Turkom. Po jeho smrti nastúpili na trón Jagelovci. Ludovít II. Jagelovský však zahynul v boji proti Turkom v bitke pri Moháči (1526). Po jeho smrti sa rozpútal boj o trón medzi Ferdinandom I. Habsburským a Jánom Zápoľským, ktorý mal pre nás katastrofálne následky. Ján Zápoľský pozval do Uhorska Turkov, aby mu pomohli získať korunu.

Práve kvôli Turkom, ktorý obsadili obchodné cesty, hľadajú Španieli a Portugalci nové cesty k Indii a okrem objavenia Ameriky (1492 - Krištof Kolumbus) potvrdili aj guľatosť zeme (1519-1522, F. Magalhaes) a urobili mnoho zemepisných objavov. Objavením Ameriky začína Novovek. Nové myšlienky a objavy však nezmenšili utrpenia, ktorým bude musieť ľudstvo znovu čeliť, aby sa ukázala sila i slabosť ľudského pokolenia.

V tom čase (v r.1421) sa majiteľkou červenokamenianskeho panstva, podľa listín vydaných kráľom Žigmundom, stala vdova po nemeckom rytierovi Ulrichovi Volfardovi - Katerína Héderváry. V roku 1433 bol majiteľom hradu Vilhelm Volfard a r.1440 Pavol a jeho žena Jutka. Jutka sa v r. 1451 vydala za grófa Juraja z pezinského a jurského panstva. Jur, Pezinok a Červený Kameň sa spojili pod jedno panstvo. Juraj zomiera r.1467 a jeho syn Peter dal panstvo ako zálohu vdove po Štefanovi Zápoľskom - Hedvige. Po smrti Petra kráľ Ludovít II. daroval majetok manželke Márii z rodu Habsburgovcov. Mária po prekonaní sporov o tento majetok darovala toto panstvo Alexejovi a Jánovi Turzovcom. Tí ho neskôr predali Fuggerovcom.

V Suchej sa spomínajú na kuriálnom panstve viacerí šľachtici - zemani. V knihe z r. 1370 s titulom „Summa“ sa spomína zeman Norchar Urlich so svojim kuriálnym majetkom, ktorý

predal Mikulášovi Sellendorfovi a manželke Dorote. V listine z r. 1463 sa v Suchej spomína jeden kuriálny majetok. V r. 1483 kráľ Matej Korvín dal do daru majetok bezdetného Mikuláša Kamberského istému Krištofovi Podmansoderovi. Ďalej sa spomína Juraj Halthamar, ktorý predal svoj majetok Antonovi Fuggerovi, ktorého do vlastníctva uviedla ostrihomská kapitula. V tomto čase už celkom iste stála aj fara a samozrejme kostol. Založenie fary je pravdepodobné už od 13.st. Jeho oprava a znovu posvätenie sa spomína v r. 1555. Vtedy tu bol farárom istý Michal. (farský archív). Trnavskí občania mali v Suchej vinice - v Ružovej doline už r.1543 a platili deviatok panstvu Červený Kameň. Už pezinoké a jurské grófi im udelili niektoré privilégia. Mešťania sa napr. mohli obracať na svoje mestské súdy. Toto právo im potvrdili ešte Anjouovci (kráľ Ladislav a Ludovít)

Od r. 1536 vystupuje Suchá už ako mestečko. Nás zaujíma sv. Notburga - tirolská svätica, ktorá žila v r. 1265 - 1313. Uctievanie tejto svätice k nám prišlo asi po bitke pri Moháči (1526), kedy sa k nám prisťahovali utečenci z Chorvátska a stala sa v 17.st. súčasťou symbolu našej obce. Jeden z chorvátskych prisťahovalcov do neďalekej Dlhej - Izakovič sa vyznamenal v tom čase v boji proti Turkom a dostal pre seba a svoj rod šľachtický titul. Je pravdepodobné, že nositelia tohto mena pochádzajúci z Dlhej majú svoje korene z tohto rodu.

Viac o osudoch suchovského kaštieľa sa dozvieme neskôr. Naše putovanie nieje hra na historikov, ale objavovanie našich koreňov. Túžba nachádzať. Budem rada, ak mi v tomto dobrodružstve objavovania pomôžete svojimi vedomosťami, nálezmi či čimkoľvek, čo obohatí...

Vďaka.

Gabriela Spustová

FARSKÉ OZNAMY

Bohoslužby na marec

Sv. omše v týždni

(Rozpis sv. omší je orientačný, rozhodujúce sú farské oznamy)

18.00 - Suchá - utorok - piatok;

17.00 - Košolná - streda; 17.00 - Zvončín - štvrtok

Sv. omše v nedeľu a vo sviatok

4. marca - 1. piatok v mesiaci

18.00 - Suchá

5. marca - 1. sobota v mesiaci

7.30 - Suchá

6. marca - 4. pôstna nedeľa

17.00 - Zvončín, v sobotu večer s platnosťou na nedeľu

7.30 a 10.30 - Suchá; 9.00 - Košolná

13. marca - 5. pôstna nedeľa

17.00 - Košolná, v sobotu večer s platnosťou na nedeľu

7.30 a 10.30 - Suchá; 9.00 - Zvončín

19. marca - sv. Jozefa, ženicha Panny Márie

7.30 - Suchá

20. marca - Nedeľa utrpenia Pána, Kvetná nedeľa

17.00 - Zvončín, v sobotu večer s platnosťou na nedeľu

7.30 a 10.30 - Suchá; 9.00 - Košolná

24. marca - Zelený štvrtok

18.00 - Suchá

25. marca - Veľký piatok, prísny pôst

17.00 - Suchá, obrady, do 21.00 adorácia pri Sv. oltárnej

26. marca - Svätá sobota

8.30 vyloženie Sv. oltárnej k celodennej poklone

19.30 - Suchá, Obrady veľkonočnej vigílie

27. marca - Veľkonočná nedeľa

7.30 a 10.30 - Suchá; 9.00 - Zvončín

zmena na letný čas

28. marca - Veľkonočný pondelok

7.30 - Zvončín; 9.00 - Košolná; 10.30 - Suchá

február v našej farnosti

Zosnuli:

+ 28. 1., František Izakovič, Zvončín, 98.r.

+ 20. 2., Anna Ilovičová, Košolná, 76.r.

Pokrstení:

* 4.11.2004, Sienna Lenka Upton, Atlanta

* 18. 1.2005, Branislav Orlický, Košolná

* 23. 1.2005, Matúš Bačík, Suchá

Sviatosť manželstva:

5. 2.2005, Andrej Matejkovič a Lucia Fielová

Farský mesačník DUCHOVNÉ OZVENY

Vychádza poslednú nedeľu, s dátumom nasl. mesiaca.

Vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Suchá

nad Parnou č. 431, PSČ 919 01, tel: 033 / 558 01 44.

Zodpovedný redaktor: Mgr. Peter Cibira, administrátor

S povolením Arcibiskupského úradu v Trnave, dňa

3.8.1998, č. 2663/98.

Cena: dobrovoľný príspevok

MAREC 2005

Pôstne a Veľkonočné obdobie

Ut	1	Albín, biskup
St	2	Simplícus, pápež, mučeník
Št	3	Kunigunda
Pi	4	Kazimír
So	5	Teofil, biskup
Ne	6	4. pôstna nedeľa
Po	7	Perpetua a Felicita, mučenice
Ut	8	Ján z Boha, rehoľník
St	9	Františka Rímska, rehoľníčka
Št	10	Makarius, biskup
Pi	11	Konštantín, kráľ
So	12	Teofan, mních
Ne	13	5. pôstna nedeľa
Po	14	Matilda
Ut	15	Klement Ján Mária Hofbauer, kňaz
St	16	Heribert, biskup
Št	17	Patrik, biskup
Pi	18	Cyril Jeruzalemský, biskup, uč. Cirkvi
So	19	Jozef, ženich Panny Márie
Ne	20	Nedeľa utrpenia Pána, Kvetná nedeľa
Po	21	Serapion, pustovník
Ut	22	Lea Rímska, vdova
St	23	Turíbius de Mongrovejo, biskup
Št	24	Zelený štvrtok
Pi	25	Veľký piatok
So	26	Svätá, Veľká sobota
Ne	27	Veľkonočná nedeľa
Po	28	Veľkonočný pondelok
Ut	29	Ludolf, biskup, mučeník
St	30	Ján Klimak, opát
Št	31	Benjamín, diakon a mučeník

Výročia, významné cirkevné akcie

3.3. biskupská vysviacka Mons. Jozef Feranec, emeritný diecézny biskup (1973, †2003), Banská Bystrica

17.3. biskupská vysviacka Mons. Alojz Tkáč, arcibiskup, metropolita, diecézny biskup (1990), Košice

18.3. biskupská vysviacka Mons. Eduard Kojnok, diecézny biskup (1990), Rožňava

19.3. biskupská vysviacka Mons. Rudolf Baláž, diecézny biskup (1990), Banská Bystrica

20.3. biskupská vysviacka Mons. Stanislav Stolárík (2004)

20.3. 20. medzinárodný deň mládeže